

Budgetunderlag 2025–2027

ÅKLAGARMYNDIGHETEN

Innehållsförteckning

Riksåklagarens förord	4
Utgångsläge – externa och interna förutsättningar.....	5
Vad vi har gjort och vad vi gör	8
Vad vi vill – och behöver – göra för fortsatt utveckling	10
Konsekvenser vid olika anslagsnivåer 2025–2027	13
Finansiering	16
Anslagsbehov för anslag 1:3 Åklagarmyndigheten.....	16
Anslagsbehov för anslag 1:1 Biståndsverksamhet	17
Investeringar i anläggningstillgångar.....	17
Låneram	17
Anslagssparande.....	18
Räntekontokredit.....	18
Anslagskredit	18
Lagstiftningsfrågor	18

Åklagarmyndighetens budgetunderlag 2025–2027
ÅM2024–474
26 feb 2024

Åklagarmyndighetens budgetunderlag 2025–2027

I enlighet med förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag lämnar Åklagarmyndigheten budgetunderlag för räkenskapsåren 2025–2027.

Budgetunderlaget omfattar anslag 1:3, Åklagarmyndigheten (ramanslag), inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet samt medel som Åklagarmyndigheten disponerar under anslag 1:1 Biståndsverksamhet, inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

Åklagarmyndigheten föreslår att

- anslaget höjs med 50 miljoner kronor åren 2026 och 2027 *utöver* de i budgetpropositionen för 2024 samt Hermes angivna anslagsnivåerna.
- låneramen ska uppgå till 190 miljoner kronor för 2025–2027 för nödvändiga investeringar.

Riksåklagarens förord

Läget är synnerligen allvarligt vad gäller organiserad brottslighet och gängkriminalitet och den bakomliggande kriminella ekonomin har direkt påverkan på de kriminellas handlingsutrymme och tillväxt. Samtidigt utsätts tusentals kvinnor och barn årligen för våld i hemmet och många kvinnor faller offer för dödligt våld i parrelationer. Vi behöver därför, i linje med regeringens prioriteringar, höja ambitionsnivån ytterligare i arbetet mot brottsligheten. Åklagarmyndighetens strävan under de kommande åren är att höja myndighetens samlade förmåga, bland annat genom en fortsatt väl avvägd tillväxt.

Myndigheten står nu inför en viktig period där resultatet av de senaste årens intensiva tillväxt och expansion ska tillvaratas och förvaltas på bästa sätt. Myndighetens kapacitet kommer successivt att öka i takt med att de många nyrekryterade åklagarna växer in i sina roller och funktioner. Samtidigt är det viktigt att de nya verktyg som regeringens initiativ erbjuder kan nyttjas på ett sätt som ger optimal effekt. Sammantaget kräver det både tillräckliga och långsiktiga ekonomiska resurser och ett fortsatt internt utvecklings- och effektiviseringsarbete.

Parallellt med den utmanande brottsutvecklingen ställer det försämrade säkerhetsläget krav på myndighetens förmåga att skydda såväl medarbetare som verksamhet och infrastruktur mot olika typer av hot, våld och påverkansoperationer. Säkerhetsarbetet på Åklagarmyndigheten kommer få en framträdande roll de kommande åren.

Ett väl utvecklat samarbete mellan rättsväsendets aktörer är nödvändigt för att nå framgång i det gemensamma uppdraget. Resursfördelningen till myndigheterna inom rättsväsendet behöver vara i balans för att de insatser som görs ska ge maximal effekt på samhällsutvecklingen.

I arbetet mot den rådande brottsutvecklingen blir rättsväsendets myndigheter som starkast i samverkan. Vi kommer fortsätta att arbeta tillsammans för att ytterligare stärka vår förmåga att utföra vårt viktiga uppdrag.

Utgångsläge – externa och interna förutsättningar

En allvarlig utveckling som måste bemötas

Det senaste året har präglats av ett hänsynslöst våld där den grova och organiserade brottsligheten utgör en stor utmaning för hela vårt samhälle. Den utveckling och förändringstakt som brottsligheten uppvisar påverkar i hög grad det brottsbekämpande arbetet. Brottsuppläggen genererar ofta komplexa och tidskrävande utredningar som kräver insatser av åklagare med stor erfarenhet. Att komma åt den kriminella ekonomin och återta brottsvinster har blivit allt viktigare.

Den andra stora utmaningen för myndigheten är att vidareutveckla arbetet med att utreda och lagföra brott mot särskilt utsatta brottsoffer. Det handlar om kvinnor som utsätts för våld i parrelationer, brott mot barn samt offer för hedersrelaterat våld och förtryck. Dessa brott är ofta svåra och resurskrävande att utreda.

Det finns ett ständigt behov av att effektivisera verksamhet och resursutnyttjande samt att utveckla nya arbetsmetoder. Den allvarliga utvecklingen ställer kontinuerligt nya krav på samtliga aktörer i rättsväsendet – inte minst på Åklagarmyndigheten.

Brottsutvecklingens påverkan på inflöde och resursbehov

Vilka typer av brott som kommer in till Åklagarmyndigheten påverkar de resursbehov som uppstår i myndigheten. Sedan en tid tillbaka har inflödet av enklare ärenden minskat påtagligt medan den typ av brott som kräver mest resurser av myndigheten har ökat. Det gäller till exempel våldtäkt, allvarliga vapenbrott samt dödligt våld i form av mord och dråp. Dessa brott utgör antalsmässigt en mindre del av det totala inflödet, men är de utredningar som ur ett resursperspektiv belastar myndigheten mest. Antalet personer som lagförts för dödligt våld (mord och dråp, inklusive försök) har, sedan 2022, stigit från 436 till 624 (+43 procent). Hemlig dataavläsning och tillstånd för hemlig övervakning av elektronisk kommunikation har ökat, liksom antalet ärenden med yrkanden om förverkande av vinning av brott och brottslig verksamhet (+123 procent sedan 2017).

Både det totala antalet häktade och antalet häktade med restriktioner ökar. Antalet långa häktningstider (över 180 dagar) där den häktade har restriktioner har ökat med 23 procent mellan 2022 och 2023 och jämfört med 2019 har de i det närmaste fördubblats (+96 procent). Häktningar är resurskrävande och påverkar i hög grad åklagarnas arbetsbelastning.

Antalet rättegångar som håller på under lång tid (över 30 timmars förhandlingstid) ökar kraftigt i både tingsrätt och hovrätt, men även utredningar som inte når fram till åtal kräver ofta betydande arbetsinsatser från myndigheten.

Att brottsligheten har fått en mer internationell prägel synliggörs bland annat av att antalet inkommande europeiska utredningsordrar och begäran om rättslig hjälp har ökat, liksom svenska åklagares användning av europeisk utredningsorder.

Av den myndighetsgemensamma rapporten *Framtida verksamhetsvolymen i rättskedjan – bedömning avseende perioden 2024–2027*, framgår att inflödet av *särskilt resurskrävande brott*¹ förväntas öka med 2 procent fram till 2027. De senaste årens utveckling med ett ökat inflöde av den typ av brott som kräver mest resurser av myndigheten ser därmed ut att fortsätta. Det är i första hand mord (+12 procent) och vapenbrott (+14 procent) som bidrar till den förväntade ökningen.

Ett försämrat säkerhetsläge

Det skärpta och försämrade säkerhetsläget, både i Sverige och i vårt närområde, ställer också nya krav på myndigheten. Förmågan att motstå hot och risker, att förebygga sårbarheter, att kunna hantera fredstida krissituationer och att kunna verka i en situation av höjd beredskap är vital såväl för myndigheten som för att upprätthålla och värna rättsstatens integritet. Hoten och riskerna kan manifesteras genom till exempel otillåten påverkan och desinformation, cyberangrepp, olovlig underrättelseinhämtning eller angrepp mot kritisk infrastruktur.

Ny lagstiftning

Regeringens höga ambitioner och intensiva reformtakt när det gäller rättsväsendet välkomnas av myndigheten, men utvecklingen innebär också många utmaningar. Ny lagstiftning som utökar det straffbara området och ger nya straffprocessuella regler och verktyg medför många gånger ett ökat inflöde av ärenden eller nya ärendeslag. För att kunna hantera detta på ett effektivt sätt krävs interna utbildningsinsatser, it-utveckling, framtagande av metodstöd med mera. Även den nya lagstiftning som finns inom totalförsvaret och säkerhetsskydd ställer krav på myndighetens förmåga.

Tillväxt – en nödvändighet för vår förmåga

De senaste årens kraftiga tillväxtprocess har varit, och är, intensiv. Den ställer krav på myndighetens förmåga att såväl rekrytera som att introducera, utbilda och inte minst behålla kompetenta medarbetare samt att successivt genomföra nödvändiga infrastrukturella anpassningar. Alla dessa insatser har skett parallellt med att myndigheten också har behövt hantera den allt grövre brottsligheten.

¹ Mord, dråp, allvarliga narkotikabrott, våldtäkt, med mera

Rättsväsendets samlade tillväxt

Åklagarmyndighetens verksamhet samvarierar i stor utsträckning med andra brottsbekämpande myndigheters uppdrag. När resurser och förmåga hos andra myndigheter i rättsväsendet växer – i första hand Polismyndigheten – ökar inflödet till Åklagarmyndigheten och därmed också behovet av kontinuerliga effektiviseringsinsatser och resursförstärkningar. Om ekonomiska tillskott till rättsväsendet ska kunna ge maximal utväxling är det nödvändigt att även Åklagarmyndigheten bereds möjlighet att expandera och utvecklas i takt med övriga berörda myndigheter.

Med hänsyn till den rådande samhällsutvecklingen är en effektiv och nationellt samverkande brottsbekämpning helt nödvändig. Detta i syfte att kunna säkra förutsättningarna för ett framtida tryggt och öppet samhälle. Åklagarmyndighetens roll och betydelse är avgörande i det nuvarande och framtida arbetet med att bekämpa den allt grövre brottsligheten.

Vad vi har gjort och vad vi gör

Utvecklad samverkan

Samarbete mellan, och gemensamma prioriteringar hos, myndigheterna i rättsväsendet är en förutsättning för att kunna åstadkomma framgång i det brottsbekämpande arbetet. Samverkan med inte minst Polismyndigheten utvecklas positivt, bland annat tack vare Åklagarmyndighetens roll i Polismyndighetens nationella operativa ledningsgrupp. Myndigheterna samverkar också särskilt i arbetet mot den kriminella ekonomin.

Åklagarmyndigheten är en del av det civila försvaret och tillhör beredskapssektorn Ordning och Säkerhet. Inom ramen för sektorn genomförs löpande samverkan för att stärka Åklagarmyndighetens och sektorns totalförsvarsförmåga. Samarbete sker bland annat inom områdena totalförsvarsjuridik, kontinuitetsplanering och skydd av samhällsviktig verksamhet samt kris-, lednings- och sambandsförmåga.

Myndighetens tillväxt – möjligheter och utmaningar

Den tillväxtprocess som Åklagarmyndigheten befinner sig i erbjuder värdefulla möjligheter, men innebär också stora utmaningar för organisationen. För att kunna hantera myndighetens allt mer omfattande uppdrag i form av fler komplexa ärenden ser vi kontinuerligt över organisation och arbetsmetoder för att uppnå ett effektivt resursutnyttjande. I det arbetet upprätthåller myndighetens it-verksamhet en avgörande funktion då den stödjer allt från utredningar och åtal till kommunikation och administration.

Nya roller och funktioner

Åklagarmyndigheten förstärker sin förmåga att hantera en allt grövre och mer komplex organiserad brottslighet i syfte att möta de senaste årens utveckling. För att uthålligt kunna leda de mest komplicerade utredningarna har det fattats beslut om att 25 statsåklagare ska tillsättas. Statsåklagarna kommer huvudsakligen att arbeta i de nya områdesteam som bland annat ska utveckla arbetet mot allvarlig brottslighet.

Antalet åklagarrevisorer har utökats. Revisorsstödet är ett effektivt verktyg i arbetet med att säkra tillgångar och är en del av utvecklingsarbetet för att ytterligare stärka myndighetens arbete med att återta brottsvinster som en del i kampen mot den organiserade brottsligheten.

Den brottslighet vi sett växa fram de senaste åren innehåller inte sällan internationella inslag. Myndigheten bedriver därför ett omfattande internationellt samarbete och en sambandsåklagare har utsetts för att samordna ärenden med länder utanför EU.

En särskild kontakttåklagare för insatser riktade mot gärningsmän som förgriper sig på barn på internet har utsetts.

Andra framgångsfaktorer kan antas vara utvecklade samverkansformer med berörda myndigheter, tydliga prioriteringar samt interna utbildningsinsatser.

Intern utveckling

Uppföljning och utvärdering av verksamhetsresultat och budget har utvecklats så att en effektiv användning av tilldelade resurser i möjligaste mån kan säkras. I detta ingår också att forma Åklagarmyndigheten som *en* organisation med ett gemensamt nationellt ansvar där verksamhet, ekonomi och kompetens knyts samman till en helhet.

I arbetet med att utveckla och effektivisera organisation och styrning har ett program för chefsutveckling och chefsförsörjning startats. De administrativa chefsbefattningarna i den operativa verksamheten har tydliggjorts och renodlats. Beredningsjurister – som kan avlasta åklagare i ledningen av förundersökningar och vid förhandlingar – har anställts i större utsträckning.

Säkerhetsarbetet har prioriterats och kommer få en framträdande roll även under kommande år. Under 2023 har myndigheten inrättat en säkerhetsavdelning. Verksamhetsskyddet och säkerhetsskyddet revideras och förstärks. En uppbyggnad av myndighetens beredskaps- och krigsorganisation samt lednings-, samverkans- och sambandsförmåga har prioriterats.

Myndigheten har fortsatt att utveckla sin förmåga att skydda den egna operativa verksamhetens känsliga information från cyberattacker och andra hotbilder. Ett kontinuerligt arbete pågår i syfte att kunna dra maximal nytta av de förutsättningar som teknikframsteg som till exempel AI och automatisering möjliggör.

Gärningar som drabbar särskilt utsatta brottsoffer – exempelvis kvinnor i parrelationer, barn, personer som utsatts för sexualbrott eller hedersrelaterad brottslighet – är särskilt prioriterade i Åklagarmyndighetens arbete. Rutiner och metodstöd på området har tagits fram och uppdaterats. Särskilda insatser har genomförts för att utveckla den operativa förmågan kring arbetet med kontaktförbud, framför allt i syfte att åstadkomma en större enhetlighet i tillämpningen.

Årligen anordnas ett antal erfarenhetsseminarier för åklagare. Seminarierna, som bland annat syftar till informations- och erfarenhetsutbyte för att stimulera till kompetensutveckling, kan till exempel beröra frågor kring brott i parrelation, sexualbrott, brott mot barn, kontaktförbud, hedersrelaterad brottslighet samt brottsutbyte och penningtvätt.

Vad vi vill – och behöver – göra för fortsatt utveckling

Fortsatt tillväxt och en förstärkt förmåga

Att begränsa och återta brottsvinster är en av flera nödvändiga förutsättningar för att kunna möta både brottsutvecklingen och medborgarnas förväntningar på rättsväsendets myndigheter. Under 2025–2027 behöver Åklagarmyndigheten lägga fokus på aktiviteter som ytterligare kan öka myndighetens operativa och strategiska förmåga. Det handlar bland annat om att utreda och lagföra brott mot särskilt utsatta brottsoffer samt att bekämpa grov och organiserad brottslighet och den kriminella ekonomin. Antalet ärenden med yrkanden om förverkande av vinning av brott och brottslig verksamhet har ökat men arbetet med att spåra, återta och förverka brottsutbyte måste intensifieras ytterligare. Här bedöms åklagarrevisorerna utgöra en framgångsfaktor. Ambitionen är att kunna avsätta tillräckligt med resurser för att fortsätta utöka antalet revisorer inom Åklagarmyndigheten.

Rekryteringen av åklagaraspiranter behöver fortsätta men i en något lägre tillväxttakt de kommande åren. Även denna lägre tillväxt kommer dock att kräva fortsatt ökade anslagsnivåer jämfört med de som aviserats i budgetpropositionen för 2024.

För att kompetensförsörjningen ska bli långsiktigt hållbar måste arbetet bedrivas strategiskt och balanserat. Till 2025 ska Åklagarmyndigheten bestå av omkring 1 300 åklagare och tillsammans med en utökning av administrativ stödpersonal kommer myndigheten ha cirka 2 100 medarbetare. Det motsvarar en ökning med 50 procent jämfört med januari 2019. En sådan kraftig organisk tillväxt har ställt, och ställer, höga krav på myndighetens kompetensförsörjning. Det handlar bland annat om att avdela personella resurser för att säkerställa att nya medarbetare får den utbildning, handledning och det stöd de behöver för att på ett effektivt sätt kunna bidra till att uppfylla myndighetens uppgifter och mål. Expansionen bedöms dock vara helt nödvändig för att långsiktigt kunna möta den allt grövre brottsligheten. Parallellt med tillväxten fortsätter det pågående arbetet med att stärka myndigheten som en attraktiv och modern arbetsgivare.

Ändamålsenlig och effektiv infrastruktur

Tillväxten ställer stora krav på infrastrukturella omställningar. Det pågår ett arbete med att utveckla och skapa kostnadseffektiva och funktionella lokaler som erbjuder samtliga medarbetare en god arbetsmiljö. I arbetet med att skapa en god inre effektivitet utgör myndighetens it-verksamhet en central funktion. För att även fortsättningsvis kunna effektivisera flöden och processer, garantera rättssäkerheten med mera, behöver myndigheten investera i ny it-infrastruktur och system, utveckla nya digitala verktyg och tjänster samt kompetensutveckla medarbetarna. Den många gånger känsliga information som myndigheten hanterar ställer också höga krav på att

myndigheten fortsätter utveckla sin it-förmåga och skyddar verksamheten från cyberattacker och andra hotbilder.

Intern utveckling och effektivisering

Som en del av lärandet behöver myndigheten fortsätta arbetet med att vidareutveckla verksamhetsuppföljningen så att den utgör ett stärkt stöd både i styrningen mot myndighetens mål och för att säkra ett effektivt resursutnyttjande. Arbetet med planering och uppföljning ska också bidra till ett internt informationsutbyte så att goda erfarenheter och lärdomar sprids och tas tillvara i hela myndigheten.

Den av regeringen föreslagna förverkandelagstiftningen bedöms kunna bidra till att brottsvinster kommer att kunna förverkas i ännu större utsträckning. Genom interna utbildningsinsatser och samverkan med polisen ska en effektiv implementering av den nya lagstiftningen säkras.

Inom ramen för de områdesteam som ska etableras under 2024 ska kompetens och resurser säkras för att hantera allvarlig brottslighet som kräver särskild uthållighet. Hemliga tvångsmedel samt utvecklat internationellt samarbete i brottsutredningar bedöms vara andra framgångsfaktorer.

Arbetet med att bekämpa våldet mot särskilt utsatta brottsoffer är ett annat område i fokus de kommande åren. Att utveckla metoder för att nå målet att mäns våld mot kvinnor ska upphöra kommer att prioriteras, liksom ärenden om brott mot barn. Att åstadkomma en större enhetlighet i tillämpningen av lagstiftningen kring kontaktförbud är ett annat viktigt utvecklingsområde.

Säkerhet och skydd

Otillåten påverkan i form av våld eller allvarliga hot, liksom infiltration skulle kunna äventyra stora och viktiga delar av Åklagarmyndighetens verksamhet. Förmågan att skydda verksamheten när det gäller både medarbetarskydd och det fysiska skyddet av lokaler, liksom förmågan att skydda säkerhetskänslig verksamhet och andra kritiska tillgångar ska därför kraftigt förstärkas.

Utvecklingen av myndighetens verksamhetsskydd, säkerhetsskydd, säkra kommunikationer och totalförsvarsförmåga (inklusive lednings- och krishanteringsförmåga) förväntas innebära ett utökat resursbehov under den aktuella perioden. Personal, lokaler och teknik behöver tillföras för att möta de krav som ställs och behov som finns.

Under 2024 inrättar myndigheten en ny beredskapsfunktion – tjänsteman i beredskap (TiB) – som syftar till att myndigheten ska ha en organisation som snabbt kan påbörja arbetet med att hantera en kris eller höjd beredskap oavsett när de inträffar.

Samverkan för maximal effekt

Organiserad brottslighet och gängkonflikter har blivit en av vår tids stora säkerhetsutmaningar. Brotten kräver ofta ett nära samarbete med Polismyndigheten, Tullverket med flera. Att ytterligare fördjupa samverkan med i första hand Polismyndigheten, men även med övriga berörda parter, är högt prioriterat.

Endast i samverkan med varandra kan de brottsbekämpande myndigheterna bli ännu starkare i kampen för att bekämpa brottsligheten i samhället och därigenom förtjäna medborgarnas fulla förtroende. Denna samverkan måste även fungera i kris och under höjd beredskap, och ytterst krig, för att säkerställa en stabil och rättssäker utredning och lagföring över hela hotskalan.

Ekonomisk utblick

Utvecklingen av den allvarliga brottsligheten och det rådande säkerhetsläget kräver stora resurser av rättsväsendet. För att Åklagarmyndigheten ska möta omfattningen av särskilt resurskrävande brott, omhänderta ny lagstiftning för förbättrad brottsbekämpning samt förstärka arbetet med att återta brottsvinster har ökade resurser tillförts myndigheten. Dessa utökade medel möjliggör en gradvis utökning av personalstyrkan vilket bidrar till förutsättningar för myndigheten att prestera det resultat som förväntas. Myndighetens fortsatta tillväxt efter 2025 är emellertid avhängig vilka anslag myndigheten erhåller från 2026 och framåt.

Åklagarmyndighetens kostnadsmassa bedöms öka under den aktuella perioden, dels med anledning av att de aspiranter som har rekryterats når en högre kollektivavtalsenlig lön, dels som ett resultat av en fortsatt nödvändig tillväxt. Kostnadsökningar som resultat av att medarbetare når högre lönenivåer är dock även en indikation på att Åklagarmyndighetens samlade kompetens och aggregerade prestationsförmåga successivt ökar.

Den nya strukturen för samhällets krisberedskap och civilt försvar innebär också tillkommande uppgifter för Åklagarmyndigheten som beredskapsmyndighet.

Konsekvenser vid olika anslagsnivåer 2025–2027

Utgångspunkter för Åklagarmyndighetens framtida finansiering

Detta budgetunderlag utgår från de förutsättningar som myndigheten har kännedom om idag. Om kommande regeringsbeslut, eller oförutsedda händelser, förändrar myndighetens förutsättningar och inflöde – till exempel en kraftig expansion av Polismyndigheten – kommer sannolikt myndighetens anslagsbehov att förändras.

Eventuella ytterligare resurstillskott behöver vara långsiktiga och stabila över tid. Tillfälliga medelstillskott erbjuder inte samma möjlighet till strategisk planering och effektivt resursutnyttjande.

Åklagarmyndighetens möjligheter till kompetensförsörjning var bristfällig under 2010-talet och myndighetens nuvarande tillväxtfas syftar alltjämt till att fylla ett ackumulerat behov. De åklagare som har anställts de senaste åren växer nu in i sina roller och kan successivt ta allt större ansvar för även komplicerade utredningar. Såväl organisation som infrastruktur har anpassats och utvecklats för att kunna möta de utmaningar som den kraftiga tillväxtprocessen innebär.

Det är av största vikt att myndigheten ges tillräckliga och långsiktiga resurser kommande år för att kunna upprätthålla och fortsätta den satsning som inletts.

Anslag enligt aviserade belopp i budgetpropositionen (BP) för 2024

De i budgetpropositionen för 2024 aviserade anslagsnivåerna för den aktuella perioden möjliggör, enligt myndighetens bedömning, en tillväxt upp till de 1 300 åklagare som antas vara anställda vid utgången av 2024. Därefter innebär de i BP aviserade anslagsnivåerna att myndigheten inte kommer kunna bibehålla det uppnådda antalet medarbetare.

Vid en utebliven resursförstärkning i linje med vad myndigheten föreslår i detta budgetunderlag riskerar mycket av det som byggts upp och investerats i under de senaste åren att gå förlorat. Att inte fullt ut kunna nyttja de satsningar som gjorts de senaste åren skulle innebära stora negativa konsekvenser för de uppgifter som Åklagarmyndigheten har i uppdrag att utföra, för myndigheten i stort och för rättsväsendets brottsbekämpning.

Utan möjlighet att växa och rekrytera i önskad omfattning riskerar myndigheten att på några års sikt stå med ett otillräckligt antal åklagare och andra medarbetare. Detta skulle dels riskera att påverka myndighetens kärnverksamhet på ett negativt sätt, dels innebära en försämrad arbetsmiljö som leder till att åklagare och andra medarbetare lämnar myndigheten. Förutsättningarna för framtida rekryteringar skulle därmed också försämrats.

Som nämnts ser Åklagarmyndigheten mycket positivt på de möjligheter som öppnas tack vare regeringens initiativ på lagstiftningsområdet. Nya verktyg

ställer dock krav på såväl utökad kapacitet som nya och uppdaterade arbetsformer, utbildningsinsatser med mera. Utan en ökad och långsiktig finansiering ser myndigheten en uppenbar risk att de nya möjligheterna inte kommer att kunna tas tillvara på ett effektivt och tillfredsställande sätt.

Utan en stabil finansiering riskerar också myndighetens säkerhetsarbete att påverkas negativt genom exempelvis minskade möjligheter till dubblering av åklagare där det behövs. Att kunna nyttja fler åklagare i hanteringen av ärenden där till exempel grov och organiserad brottslighet utreds är ett effektivt sätt att öka säkerheten och tryggheten för åklagare. Även det interna säkerhetsarbetet skulle påverkas negativt vid otillräckliga resurser. Det skulle allvarligt riskera myndighetens förmåga att skydda det operativa arbetet och säkerhetskänslig verksamhet liksom förmågan att skapa robusthet och redundans vid kris, höjd beredskap och ytterst krig. Detta kan i sin tur få en allvarlig påverkan på samverkans- och ledningsförmågan och motståndskraften att upprätthålla och värna rättsstatens integritet och i förlängningen landets suveränitet.

Otillräckliga resurser skulle också medföra att it-verksamheten skulle behöva begränsas vilket skulle ge en negativ påverkan på effektiviseringsarbetet. Det skulle i sin tur leda till resurskrävande behov vid en senare återuppbyggnad samt negativa effekter hos andra myndigheter som ingår i Rådet för rättsväsendets digitalisering.

Utan de ekonomiska anslagshöjningar som myndigheten föreslår i detta budgetunderlag riskerar arbetet mot den organiserade brottsligheten och kampen för de särskilt utsatta brottsoffren att inte kunna fortsätta utvecklas i linje med regeringens och myndighetens ambitioner. Likaså skulle målet att komma åt den kriminella ekonomin genom återtagande av mer brottsvinster riskera att inte uppfyllas. Åklagarmyndigheten skulle därmed inte lyckas fullt ut i sin strävan att bidra till ett säkrare samhälle och ett tryggare Sverige.

Ökade anslag i enlighet med Åklagarmyndighetens förslag i detta budgetunderlag

För att kunna realisera en nödvändig tillväxt under 2025 och framåt bedömer Åklagarmyndigheten att anslaget – *utöver de i budgetpropositionen för 2024 aviserade medlen* – behöver öka med 50 miljoner kronor 2026 och med ytterligare 50 miljoner kronor från och med 2027. En gradvis utökning av anslaget framåt är helt nödvändig för en långsiktig och hållbar tillväxt. Detta bland annat med anledning av att kostnaderna ökar allteftersom åklagaraspiranter blir färdigutbildade och uppnår högre lönenivåer efter tre års utbildning.

En anslagsökning i enlighet med myndighetens förslag i detta budgetunderlag skulle omsättas i en fortsatt tillväxt och utveckling av verksamheten. Det bedöms kunna ge positiva effekter genom att fler personer kan lagföras och återtagandet av brottsvinster kan utökas. Ett resurstillskott i linje med det som Åklagarmyndigheten föreslår skulle också erbjuda möjligheter för

myndigheten att delta mer aktivt och bidra än mer i samverkan med rättsvårdande myndigheter. Detta skulle i förlängningen förbättra de brottsbekämpande myndigheternas samlade prestation.

Både internationella inslag i utredningsarbeten och användande av hemliga tvångsmedel är resurskrävande. För att kunna utnyttja dessa verktyg i önskad omfattning och på ett effektivt sätt – inte minst i ärenden som rör grov och organiserad brottslighet – ser myndigheten ett behov av ytterligare resurstillskott.

Behovet av att avsätta ytterligare resurser och kraft för att utveckla metoder och implementera rättsliga stöd för att stärka myndighetens arbete i att bekämpa våldet mot särskilt utsatta brottsoffer är tydligt. Det skulle vara ett prioriterat område för det fall en anslagsförstärkning blir aktuell.

De omfattande satsningar på säkerhetsområdet som myndigheten står inför är av synnerlig vikt. Det handlar, som nämnts ovan, om att ge den enskilda medarbetaren en säker och trygg arbetsituation men också om att skydda verksamheten mot otillåten eller otillbörlig påverkan samt infiltration. Säkerhetsarbetet är i vissa delar mycket långsiktigt och kräver en stabil och säker finansiering över tid.

Möjligheten att ännu snabbare kunna ta fram nya it-stöd och ökade kvalificerade personalresurser, skulle förbättra förmågan att spåra, återta och förverka brottsvinster. Som nämnts ovan finns utmaningar i att både utnyttja befintlig lagstiftning effektivt och samordnat, liksom att på sikt omhänderta och fullt ut utnyttja föreslagna lagändringar. Med utökade resurser till myndigheten är bedömningen att resultaten för återtagande av brottsvinster skulle kunna förbättras ytterligare, vilket i förlängningen kan störa den grova och organiserade brottsligheten.

De långsiktiga anslagsförstärkningar som Åklagarmyndigheten föreslår skulle bland annat göra det möjligt att dra nytta av de omfattande satsningar som myndigheten har genomfört de senaste åren. Det skulle också göra det möjligt att möta uppdraget som den nya polisledningen fått – att fokusera på vardagsbrottsligheten och totalt sett klara upp fler brott. Sammantaget skulle de önskade anslagshöjningarna bidra till att Åklagarmyndigheten ges möjlighet att fortsätta sin påbörjade utvecklingsresa och därmed – på ett effektivt sätt och i samverkan med övriga myndigheter inom rättväsendet – kunna bidra till att stärka brottsbekämpningen och därigenom skapa ett säkrare och tryggare Sverige.

Finansiering

Det nuvarande finansiella läget

Sammantaget är prognosen för 2024 ett överskott som till stor del beror på det anslagssparande myndigheten fick med sig från 2023 och det extra tillskott på 50 miljoner kronor som tillkom i budgetpropositionen för 2024. Dessa 50 miljoner kronor äskades i budgetunderlaget för 2024–2026 men då till år 2026. Myndigheten kommer att ha svårt att omsätta medlen redan 2024 då rekrytering tar tid och helårskostnader samt höjda lönenivåer för rekryteringar 2024 uppstår först 2025–2027.

Finansiering (tkr)	2023 Utfall	2024 Prognos	2025 Beräknat	2026 Beräknat	2027 Beräknat
Utgiftsområde 4, anslag 1:3					
Åklagarmyndigheten enligt Hermes	2 262 569	2 582 973	2 791 270	2 856 886	2 914 024
Ökat resursbehov permanenta medel (exkl. PLO)		0	0	50 000	50 000
Summa utgiftsområde 4	2 262 569	2 582 973	2 791 270	2 906 886	2 964 024
Utgiftsområde 7, anslag 1:1					
Biståndsverksamhet ap. 44	8 899	9 500	9 500	9 500	9 500
Ökat resursbehov (exkl. PLO)		0	0	0	0
Summa utgiftsområde 7	8 899	9 500	9 500	9 500	9 500
Avgiftsintäkter som disponeras	35 224	39 000	40 000	40 000	40 000
Övriga intäkter som disponeras	5 025	5 000	5 000	5 000	5 000
Summa övriga intäkter	40 249	44 000	45 000	45 000	45 000
Summa intäkter	2 311 717	2 636 473	2 845 770	2 961 386	3 018 524

Anslagsbehov för anslag 1:3 Åklagarmyndigheten

För att kunna realisera en nödvändig tillväxt under 2025 och framåt bedömer Åklagarmyndigheten att anslaget – *utöver de i budgetpropositionen för 2024 aviserade medlen* – behöver öka med 50 miljoner kronor 2026 och med ytterligare 50 miljoner kronor i permanenta medel från och med 2027. De utökade medlen möjliggör en fortsatt gradvis utökning av personalstyrkan vilket ger förutsättningar för myndigheten att fortsätta växa och uppfylla de resultat som förväntas.

Den nya strukturen för samhällets krisberedskap och civilt försvar innebär dessutom tillkommande uppgifter för Åklagarmyndigheten i sin nya roll som beredskapsmyndighet. Uppgifter om behovet av ökade medel har lämnats till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Dessa ökade medel uppskattas omfatta omkring 10 miljoner kronor per år under 2025–2026, vilket blir sammanlagt omkring 20 miljoner kronor under perioden.

Anslagsbehov för anslag 1:1 Biståndsverksamhet

Åklagarmyndigheten har ett anslag för internationell civil krishantering inom anslag 1:1 för biståndsverksamheten. Med den ökning av anslaget som myndigheten tidigare erhållit ges ökade förutsättningar att möta den ambitionsnivå som finns om internationell civil krishantering inom Sverige, EU och FN. Det förutses inga större förändringar i myndighetens behov under åren 2025–2027.

Investeringar i anläggningstillgångar

För perioden planeras fortlöpande nyinvesteringar i möbler och kontorsutrustning i samband med lokalanpassningar, byte av lokaler samt viss utökning av lokalerna till följd av den växande bemanningen. Även förstärkning av localsäkerheten genomförs. Åklagarmyndighetens roll som beredskapsmyndighet innebär att ytterligare investeringar behöver genomföras under kommande år. I tabellerna nedan anges Åklagarmyndighetens totala investeringsbehov i anläggningstillgångar. Investeringsbeloppen i tabellerna inkluderar även löpande återanskaffningar. Planerade investeringar, inklusive planerad finansiering, rapporteras även via informationssystemet Hermes.

Verksamhetsinvesteringar (tkr)	2023 Utfall	2024 Prognos	2025 Beräknat	2026 Beräknat	2027 Beräknat
Datasystem, rättigheter m.m.	1 049	1 000	2 000	2 000	1 000
Maskiner, inventarier och installationer m.m.	34 548	79 000	32 578	42 043	40 200
Byggnader, mark och annan fast egendom	0	0	0	0	0
Övriga verksamhetsinvesteringar	25 232	44 479	27 185	26 485	26 890
Summa verksamhetsinvesteringar	60 829	124 479	61 763	70 528	68 090
Finansiering					
Lån i Riksgäldskontoret (2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen)	60 829	124 479	61 763	70 528	68 090
Bidrag (2 kap. 3 § kapitalförsörjningsförordningen)	0	0	0	0	0
Finansiell leasing (2 kap. 5 § kapitalförsörjningsförordningen)	0	0	0	0	0
Summa finansiering	60 829	124 479	61 763	70 528	68 090

Låneram

Åklagarmyndigheten föreslår att låneramen med 190 miljoner kronor lämnas oförändrad för budgetåren 2025–2027. Det finns dock osäkerheter kring ökade it-investeringar samt investeringar för att myndigheten har blivit en beredskapsmyndighet och när i tiden investeringar kan genomföras. Eventuellt kan en ytterligare höjd låneram bli nödvändig.

Låneram och räntor för verksamhetsinvesteringar (tkr)	2023 Utfall	2024 Prognos	2025 Beräknat	2026 Beräknat	2027 Beräknat
IB lån i Riksgäldskontoret	112 181	119 863	186 554	184 861	185 514
Nyupplåning	56 847	124 479	61 763	70 528	68 090
Amorteringar	49 165	57 788	63 456	69 875	66 832
UB lån i Riksgäldskontoret	119 863	186 554	184 861	185 514	186 772
Beslutad/föreslagen låneram	190 000	190 000	190 000	190 000	190 000
Ränteutgifter	3 835	4 000	4 000	4 000	4 000
Summa amorteringar och ränteutgifter	53 000	61 788	67 456	73 875	70 832
Finansiering av räntor och avskrivningar					
0401003 001 Åklagarmyndigheten	53 000	61 788	67 456	73 875	70 832
Övrig finansiering	0	0	0	0	0
Summa finansiering	53 000	61 788	67 456	73 875	70 832

Anslagssparande

Åklagarmyndigheten föreslår att myndigheten får behålla 3 procent av anslaget. Myndighetens ambition är att nyttja anslaget fullt ut respektive år, men genomförandet av den planerade tillväxten innefattar vissa osäkerheter om när kostnader faller ut under perioden.

Räntekontokredit

Räntekontokrediterna föreslås för budgetåren 2025–2027 vara 5 procent av anslaget.

Anslagskredit

Anslagskrediterna föreslås för budgetåren 2025–2027 vara 3 procent av anslaget.

Lagstiftningsfrågor

Lagstiftningsfrågor som uppstår hanteras löpande i särskild ordning gentemot Regeringskansliet och ingår inte i budgetunderlaget.